

שיחור

הרב ישכראל

בער אודער

ה'תש"ל ח"א' 31

ח ... לא היה לי לחם, לא אני ולא הילדים שלי, רק "הוא לומד ספרי ברסלב"... לא יודעים כלום מה שהם דיברו על ברסלב, הילדים שלי שלמדו בבית ספר, כולם קראו להם: "ברסלב, ברסלב, ברסלב, ברסלב, ברסלב", הם פסולים, לא בסדר, הם פסול. יש כשר, ויש פסול, הם פסולים! "הוא לומד ספרי ברסלב"... ברוך השם זכיתי לפתקאות מרבי נחמן, הוא כותב לי "תלמידי היקר", אני הייתי איש פשוט לגמרי, ופה הוא כותב לי "תלמידי היקר"... אבל אני חי ברוך השם, ואני רואה הסוף שלהם, כולם סבלו צרות... רחמנא ליצלן, כי השם יתברך הוא אוהב צדיקים, על צדיקים הוא מתקנא יותר מכל התורה, וזה עיקר התורה. הרב אלפנדי הוא שמע שאמרתי תפילה מ"ליקוטי תפילות", אז הוא לא רצה שאני אשמש אותו, הוא אמר לי: "אני צריך לשמש אותך, לא אתה". "ליקוטי תפילות" כזה, והם לא נתנו לחם למי שהוא... לחם לילדים קטנים, על ידי שלמדתי ספרי ברסלב, אימה ופחד – הם נתנו חצי לירה, ברוך השם שזכיתי להיות אצלם ולצאת מהם בשלום. מי יכול לספר? אי אפשר לתאר, איזה פנים היה לי בעיניהם, הם חשבו שהם כל העולם, גדולים של כל העולם, והגאווה שלהם היה עד השמים, ואני הרגשתי את זה, היה לי עשרה ילדים, אני לא משקר, אני לא רוצה לדבר, הם אמרו: "אסור לתת לו עזרה, הוא לומד ספרי ברסלב", ברוך השם, ואני הייתי חזק ולא שמעתי לכולם, היה בהם לומדים גדולים, אמרו שהם רואים שתורה כמו רבי נחמן, אין עוד בעולם. לא שמעו להתנגדות, לא שמעו לגדולים האמיתיים, הם עשו לעצמם גדולים, מי שהוא שקרן יותר גדול, למדן יותר גדול, רב מרדכי (מסלונים) הוא היה גאון, הוא אמר להם: "תורה כמו רבי נחמן, כמו ה"ליקוטי מוהר"ן", אין עוד בעולם", אז אמרו שהוא משוגע, הוא לא יודע מה הוא מדבר, אסור להוציא מפיו דיבור כזה, הוא עלה על כל הגדולים, היה צדיק, והאמת שלו, אין אמת כמו זה, אין חכם כמו זה... רב מרדכי מסלונים קיבל הפתק, מה שאני מוציא מפי זה תורת משה וזה קדוש וקדוש, וקדוש... אז אני הרגשתי הריח רע של הגאווה שלהם... רבנו הקדוש אמר: "אני ורבי נתן מצחקים מכל העולם... ניצחתי ואנצח, גמרתי ואגמור", אז הוא כבר הפיל אותם כולם רק בדיבורים הקדושים שהוא אמר... הם היו המתנגדים הכי גדולים של ברסלב, וברוך השם אני יצאתי, ברוך השם אני חי... רבנו הקדוש רבי נחמן אמר: "אני ורבי נתן מצחקים מכל העולם"... רבי נתן היה תלמידו, אפילו רבי נתן אין לנו שום שבח להגיד עליו, הוא היה ראש כל הצדיקים וכל התורה, שני אנשים כנגד כל הלומדים, כל הגאונים, הם מצחקים מכל העולם, "אני ורבי נתן מצחקים מכל העולם"...

ה'תש"ל ח"א' 31

בער אודסר

למורד מים' 2

[illegible]

... באתי ממירון לטבריה בלי כסף, לא היה לי לחם לאכול, בלי גזומה, לא היה לי לחם לאכול, הייתי יכול למות, והפעם הרגשתי בכל הגוף... רבי נתן כתב לבנו רבי יצחק, שיעשה בשביל המשפחה של רבי נחמן מטולמישין, אם לא, ימצאו אותם מתים...

הַיְּהוָה אֱלֹהֵינוּ

שיחור

הרב ישכראל

בער אודער

למוד מ' 3

... הייתי צריך פח נפט, לא היה לי כסף, אז אני פגשתי איזה בן אדם שהוא היה גבאי צדקה, ואני סיפרתי לו: "אני צריך על שבת", והוא לא עזב אותי והביא לי פח נפט... אני סיפרתי לו: "היום יום שישי, ואין לי שום דבר על שבת". הוא הביא לי לקנות פח נפט... הייתה בהריון, והייתה צריכה מאוד לאכול, אבל לא היה לה, לא כסף ולא שום דבר, הוא הביא לי פח נפט, הייתי עשיר גדול, אבל מה לבשל לא היה לי...

... כולם היו מתנגדים, הם צחקו ממני כמו שצחקו מן השבעמליר'ס, אני ברוך השם יש לי כבר פח נפט, אבל מה לבשל אין לי... כשאני יושב פה ואני חי, אני לא מבין, לא היה לי לא כסף ולא נפט ולא כלום, הוא נתן לי פח נפט, אתן לך לקנות פח נפט, קודם כל שיהיה על מה לבשל...

... לא היה לנו לא דירה ולא כסף, אני הייתי עם אשתי אצל חותני, וחותני היה מתנגד כזה, הוא סגר את הדלת בליל שבת, שלא ללכת לרבי ישראל (קרדונר) ... חותני הכה את רבי ישראל (קרדונר), "אתה הורג את הבת שלי? אני הורג אותך", אז בליל שבת הוא הרגיש לא טוב והוא מת, בליל שבת בבוקר הוא נפטר, והניח עשרה יתומים קטנים, אני זוכר את ההלוויה שהיה במוצאי שבת ...

... רבי ישראל קרדונר היה בסכנה גדולה, הוא לקח כסא של ברזל ורצה לתת לו בראש, השם יתברך ריחם, ובאו אנשים הם לקחו את הכסא, הוא נשאר בחיים, אבל חותני מת בשבת בבוקר, במוצאי שבת היה הלוויה...

... מתנגדי ברסלב לקחו סכין גדול ואמרו: "אנחנו נשחוט את כולם", היה סכנה גדולה, הם אמרו שהם ישחטו אותנו... נסים שאני חי, שאני יושב פה...

... הוא מצא אותי בטבריה ... הוא נפטר והוא השאיר אותי לבדי, רבי ישראל קרדונר הוא בא מחברון לטבריה ומצא אותי בטבריה, ואני יודע כלל, אבל זה אני יודע, רבי ישראל קרדונר היה בחברון, והוא בא לטבריה, מצא אותי בטבריה, זה אני יודע ... הוא נפטר בטבריה רבי ישראל (קרדונר), הוא והילדים שלו, ומה שסבלתי כמה שנים, אין לשער...

... הוא היה איש פלא, רבי ישראל (קרדונר), היה לו אישה צדקת ובנים, בן יחיד היה לו, מרדכי, וגם בת צדקת היה לו, אסתר, מרדכי ואסתר, היה לו שני בנים בטבריה, והילדים נפטרו אחר כך, אני זוכר הוא בא אלי בטבריה ואמר לי: "בתי אסתר נפטרה", מרדכי ואסתר, הוא היה לו שנים, בן יחיד ובת יחידה... מרדכי היה הילד הראשון, והוא

רבי ישראל קרדונר

שיחור

הרב ישעיהו ראל

בער אודער

למוד מ' 4

מת לפני הבר-מצווה, גם היה לו בת, אסתר, היה צדקת גדולה, קדושה מאד, אסתר, אני זוכר שהוא בא למבריה אלי ואמר לי: "בתי אסתר נפטרה", היא הייתה אור, אור גדול, אור קדוש, היא דברה איתי כמו עם אח...

... מרדכי למד בצפת, והוא היה לא רחוק מבר-מצווה ונפטר, ואחר כך בא רבי ישראל למבריה וישב על ידי ואמר לי: "בתי אסתר נפטרה", כאילו הלכה לחופה, הוא אמר לי את זה כאילו לא קרה שום דבר, הוא אמר לי: "בתי אסתר נפטרה", היא נפטרה בצפת, וכל הילדים שהיה לו עם ניטל נפטרו ... אסתר, היא הייתה קדושה צדקת כזה, שלא שמעתי ולא ראיתי דבר כזה...

... אני הלכתי תמיד לירושלים עם רב שלמה ווקסלר, הוא היה איש קדוש, לא ראיתי דבר כזה, אני אכלתי כמו בן אדם, והוא אכל כמו מלאך, אשתו הביאה לו איזה דבר לאכול עם חלב, כמו אמריות, ואני ראיתי כמו שהוא אוכל, אמרתי: "אני אין לי שום קשר עם רב שלמה, הוא איש קדוש, הוא אוכל כמו מלאך", הוא חי אחרי אשתו, היא נפטרה קודם, אחר כך הוא נפטר, הוא רצה לתת לי הדירה שלו, אבל זה לא שלו, זה של "בתי-מחסה", אז לא ידעתי מה שיהיה עמי, איפה אני אהיה? איפה אני אהיה? אני לא יודע, לא ידעתי ולא יודע...

... רבי ישראל (קרדונר) אמר לי בבית כנסת קרלין, הוא ישב על ידי ואמר לי: "בתי אסתר נפטרה בצפת", צדקת כזה, קדושה כזה לא ראיתי, לא שמעתי בחיי. רב שלמה היה איש קדוש, ואשתו היה גם כן קדושה, ואני באתי, אכלתי אצלם, לא היה לה, לא היה להם, היה להם אוכל בצמצום גדול, והם נתנו לי, הם נתנו לי אוכל, רב שלמה ואשתו, אבל עם רב שלמה לא יכולתי לאכול, הוא אכל כמו עוף, ואני אכלתי כמו אדם, היא נתנה לו אוכל לרב שלמה באיזה כלי, וגם לי, שני כלים, כלי אחד בשבילי וכלי אחד בשבילו, אני באתי בכל פעם לירושלים.

... רב שלמה הוא היה איש קדוש מאד, הוא אכל כמו ציפור, אני לא יכולתי, לא יכולתי לסבול, הוא לא אכל, הוא אכל כמו ציפור, ואני צריך לאכול כמו כל אדם ... הוא אכל בקדושה גדולה, כמו ציפור, אני לא יכולתי, אני צריך לאכול, הוא לקח איזה מעט אוכל לפה והחזיק אותו עד שבלע, אחר כך עוד, עוד איזה טיפות, אינני יודע איך הוא חי, אני אכלתי יחד עם רב שלמה, אז נתביישתי מאד, אני אוכל והוא לא אוכל ... ואני באתי לירושלים ונכנסתי לרב שלמה ווקסלר, הפנים שלו היה קדוש מאד, כל האברים שלו

היה לו שם

שיחור

הרב ישעיהו ראל

בער אודער

למוד מ' 5

היה מין דבר של קדושה, רב שלמה לא היה לו ריח של כסף, הוא לא ידע כלל אם יש כסף בעולם, רב שלמה הוא היה אצל האבא שלו, האבא שלו היה רב בברלין, הוא בא לאבא שלו: "אני ראיתי בספר ברחוב היהודים חנות עם "ליקוטי עצות", אז אני ראיתי ה"ליקוטי עצות" שהוא מדבר על ארץ ישראל, אני רוצה לנסוע לארץ ישראל", אז הוא אמר לו: "אתה רוצה ארץ ישראל? קח כסף וסע לארץ ישראל", הוא נתן לו כסף, הוא בא לירושלים, ובירושלים היה גאון גדול, רב עקיבא, ואני פחדתי, נכנסתי לבית ופחדתי מאד מרב שלמה, אני אכלתי ורב שלמה לא אכל, הוא אכל כמו ציפור, לא ראיתי עוד בעולם הזה בן אדם שאוכל כך, אבל אני הייתי בן אדם, אני צריך לאכול, לאכול ולשתות, רב שלמה היה איש קדוש, אינני יודע איך הוא חי, לא ידעתי, האם אפשר לחיות עם כמה פרורים של עוף? אבל רב שלמה אכל כמו איש קדוש, אני אכלתי כמו שאני רגיל, אוי, אוי, רק לראות אכילה של איש כזה, די, מספיק, שנינו אכלנו בבית, הוא הלך בלילה לחצות לילה הוא הלך לכותל, היה סכנה מערבים, הוא הלך כאילו אין שום סכנה, הוא הלך לכותל עם ישראל בער, הוא לקח אותי והלכנו שנינו לכותל, היינו שנים הלכנו להכותל לחצות לילה, רב שלמה היה הפנים שלו כמו מלאך, מלא קדושה, רק קדושה, ואני הייתי בן אדם שצריך לאכול, אבל רב שלמה לא היה צריך לאכול, אינני יודע איך הוא חי, איך הוא היה חי, אשתו כבר ידעה אכילה שלו, אני באתי פעם לירושלים, ורב שלמה היה חולה, רב שלמה ווקסלר, על-כל-פנים ברוך השם הוא יצא מהמחלה, כשאני באתי לרב שלמה, היה הבית שמחה גדולה, מה השמחה? אינני יודע, רב שלמה היה כל כך שמח, רב שלמה היה לו חלון, הוא ישב תמיד אצל החלון, היה אור ושמחה, ואני באתי, היה שמחה גדולה, מה שהוא לא אכל, אני אכלתי, הוא לא צריך לאכול הרבה, רק כמו עוף, כמו ציפור...

...לא יודע איך הוא היה חי, הוא אכל כמו ציפור, בקדושה גדולה, פנים כזה, אכילה כזו לא ראיתי, אני לא יכולתי, אני צריך לאכול ... אני לא יודע איך הוא היה חי, הפנים שלו היה אור, והוא קיבל אותי באהבה...

8 ... להיות בשמחה תמיד, תמיד להתקרב לרבנו, הוא השמחה, הוא כל חיותנו, כל שמחתנו, הוא הכל, הוא עיקר, כל עיקר תקוננו, אנחנו צריכים תיקון עוד הרבה ורבנו הקדוש הוא מתקן אותנו בתיקונים כאלה, בחכמה כזאת, כאילו לא עשינו שום חטא, נהיה נקיים, החכמה הזה עוד לא ירדה לעולם, למעלה מן העולם, זה העיקר כל תקוותנו,

היה מין דבר של קדושה

למורד מים' 6

[illegible]

...יותר מן הכל, הוא התורה, הוא כל החכמה, איך להיות כיהודי, איך להיות, איך לשוב בתשובה ואיך לתקן, הכל הוא לומד אותנו, לימודים כאלה שעדיין לא נתגלו, חכמות כאלה עדיין לא נתגלה בעולם, איך לתקן אותנו? רק הוא בעצמו, רק הוא יכול...

אחינו בית ישראל, תרמו נא בעין יפה, להפצת דעת הצדיק בעולם
תרומות בכל סניפי הדואר, חשבון מס' 7-2255-89

מִלְכֵּי הַיָּם